SOZAQ ÚNI

Аудандық қоғамдық-саяси және ақпараттық газет

sozak_uni@mail.ru

www.sozak-uni.kz

№53 (9315)

СӘРСЕНБІ
30 шілде, 2025 жыл

Газет 1930 жылдың 10 қазанынан шыға бастады

1500 студент мәдениет саласындағы байқаулардың жеңімпазы атанды

2025 жылдың алғашқы жартыжылдығында мәдениет саласындағы білім беру жүйесі жаңа жетістіктерге жеткен. Мәдениет және ақпарат министрлігі дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектептерден бастап, колледждер мен жоғары оқу орындарына дейін айтарлықтай нәтижелер көрсеткенін атап өтті.

Министрлікке қарасты ұйымдардың 30-дан астам білім беру бағдарламасы 5 жыл мерзімге сәтті аккредитациядан өткен. 2025–2026 оқу жылына министрлікке қарасты жоғары оқу орындары мен колледждерге мемлекеттік білім беру тапсырысы аясында 1647 грант бөлінген.

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы дайындық бағыттары бойынша жоғары оқу орындарының сұраныс рейтингісінде 1-орынды иеленген. Қазақ ұлттық өнер университетіне Күләш Байсейітова есімі берілді.

Күләш Байсейітова атындағы Қазақ ұлттық өнер университетінің бас ғимаратының қайта жөндеу жұмыстары аяқталды. Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы үшін жаңа жатақхана құрылысының жобасы мемлекеттік-жекеменшік әріптестік аясында іске асырыла бастады. Сонымен қатар, инвестициялар есебінен үш жаңа мектеп-интернат салу мәселесі қарастырылып жатыр. Қазіргі заман талаптарына сай жаңартылған мектеп-интернаттардың жобалық құжаттамаларын әзірлеу үшін техникалық тапсырмалар дайындалды.

Алғашқы жартыжылдықта 80-нен астам шеберлік сабақ, 66 көрме, 8 халықаралық фестиваль өткізілген. Сонымен қатар 25-тен астам халықаралық ынтымақтастық туралы жаңа келісім жасалды.

Жоғары оқу орындар, колледждер мен мамандандырылған мектептерде білім алып жатқан 700-ден астам бала республикалық және халықаралық байқаулардың лауреаты атанды. Олардың қатарында:

-Т.Жүргенов атындағы академиясынан 175 студент;

-К.Байсейітова атындағы Республикалық мамандандырылған музыка мектеп-интернатынан 275 оқушы;

-К.Байсейітова атындағы Қазақ ұлттық өнер университетінен 122 студент;

-П.Чайковский атындағы Алматы музыкалық колледжінен 15 студент бар.

Биылғы жартыжылдықта ауқымды халықаралық және республикалық іс-шаралар ұйымдастырылды:

-«Tyrki Dunhesi» III Халықаралық студенттік театр фестивалі,

-«ӨРЛЕУ» IX Халықаралық хореографиялық оқу орындары байқауы,

-X EURASIA PIANO FORUM,

-46-Республикалық орындаушылар байқауы.

Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы екі халықаралық фестиваль ұйымдастырды. Атап айтсақ, «ULY DALA ЪNI» I халықаралық вокалды-хор музыкасы фестивалі және «КӨНЕ АСПАПТАР ШЕРУІ» ежелгі музыкалық аспаптар фестивалі. Жүргенов атындағы өнер академиясы 8 елдің университеттерімен бірлескен «Playing Memories» халықаралық жобасына қатысып жатыр.

2025 жылдың алғашқы жартыжылдығында мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарында білім алатын 1448 өнерпаз республикалық және халықаралық байқаулар мен фестивальдерде жүлделі орындарға ие болған:

-К.Байсейітова атындағы Қазақ ұлттық өнер университетінен–572 студент;

-Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясынан–127 студент;

-Т.Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясынан- 148 студент бар.

Сонымен қатар 87 жас өнерпаз республикалық байқаулардың лауреаттары атанса, 36 бала халықаралық байқаулардың лауреаты атағын жеңіп алды.

Олардың ішінде:

-III Республикалық «Dialogue of cultures-2025» аспаптық орындаушылар байқауы;

-«Серпер» I Республикалық байқауы;

-«Кантилена» Халықаралық аспаптық орындаушылар байқауы;

-«Дарындылар галереясы» V Халықаралық шығармашылық интернет-байқауы;

-«Fanny Mendelssohn International Competition» Халықаралық байқауы және т.б. бар.

«Созақ үні»-ақпарат.

Медициналық қызмет тарифтерінің өсуі емделу құнына әсер етпейді

ҚР Денсаулық сақтау министрлігі бұқаралық ақпарат құралдарында халық үшін емдеу құны өседі деген мазмұндағы жаңалықтарға байланысты ресми түсініктеме берді.

Министрлік таратылған ақпараттың бұрмаланғанын атап өтті. Ведомствоның мәлімдеуінше, медициналық қызметтер тарифі бұл мемлекет бекіткен сома, яғни емханалар мен ауруханалар сияқты медициналық ұйымдарға науқастарды емдегені үшін төленетін қаражат. Бұл төлемдер Медициналық сақтандыру қоры арқылы жүзеге асырылады.

«Мәселен, егер азамат медициналық көмекті міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (МӘМС) жүйесі арқылы немесе мемлекет кепілдік берген тегін медициналық көмек (ТМККК) аясында алса, ол ешқандай төлем жасамайды. Алайда бұл қызмет үшін Медициналық сақтандыру қоры медициналық ұйымға бекітілген тариф бойынша ақы төлейді», делінген хабарламада.

Осыған байланысты министрлік тарифтің артуы халық үшін емделу бағасының өсуін білдірмейтінін нақтылады.

2025 жылғы 22 шілдеде жарияланған Денсаулық сақтау министрлігінің баспасөз хабарламасында («Қоғамдық кеңесте медициналық сақтандыру жүйесіндегі негізгі өзгерістер талқыланды») 2026 жылдан бастап тоғыз негізгі бағыт бойынша тарифтерді көтеру жоспарланып отырғаны айтылған. Бұл тарифтер 2020 жылдан бері қайта қаралмаған және қазіргі кезде медициналық қызметтердің нақты өзіндік құнын толық жаппайды.

Хабарламада тарифтерді өзектендіру стационарлық сектордағы созылмалы қаржыландыру тапшылығын жою және медициналық қызметтердің нақты құнын өтеу мақсатында жүргізіліп жатқаны атап өтілді. Сондай-ақ бұл шаралар медициналық көмектің сапасы мен қолжетімділігін арттыру және медицина қызметкерлерінің еңбегін әділ бағалау бағытында қолға алынған жүйелі жұмыстың бір бөлігі екені көрсетілді.

Министрлік атап өткендей, азаматтар үшін ТМККК мен МӘМС пакеттеріне кіретін барлық қызметтер бұрынғыша тегін болып қала береді.

Жас физиктер Францияда 5 жүлде жеңіп алды

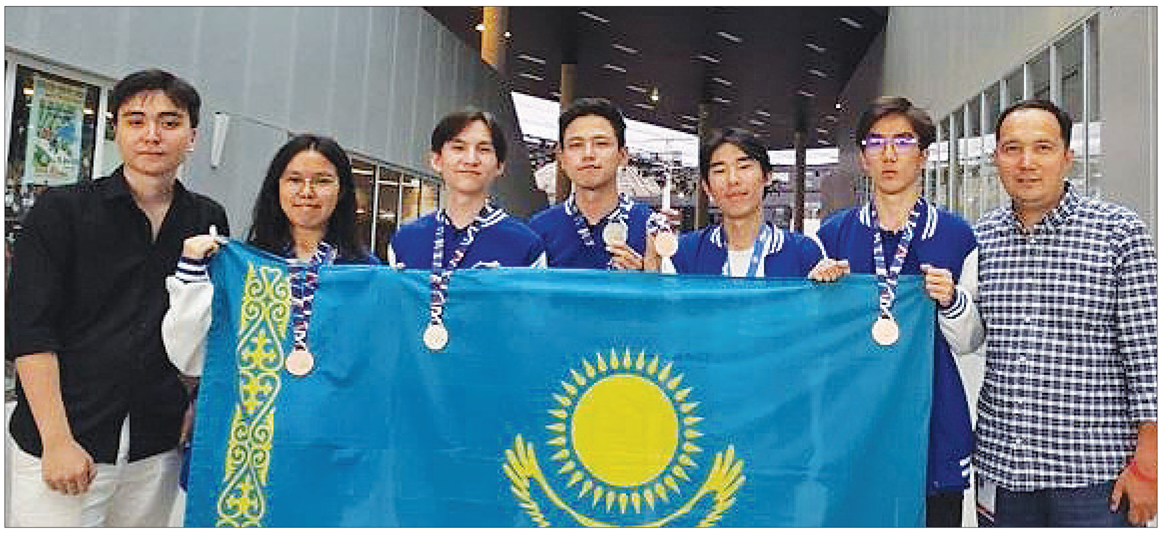

Францияның Палезо қаласында 90 елден 400-ден астам дарынды оқушы қатысқан халықаралық физика олимпиадасында (International Physics Olympiad, IPhO-2025) ұлттық құрама екі күміс және үш қола, барлығы бес медаль жеңіп алды.

Күміс жүлдегерлер: Астанадағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің 11-сынып оқушысы Әмірбек Азатбеков және Алматы қаласындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің 12-сынып оқушысы Бекасыл Елубай.

Қола жүлдеге қол жеткізгендердің үшеуі де Астана тұрғындары: Атап айтқанда, «Spectrum» халықаралық мектебінің 12-сынып оқушысы Әмір Пшенбаев, NURORDA мектеп-лицейінің 10-сынып оқушысы Нұрғүл Егенбергенова, «Spectrum» халықаралық мектебінің 12-сынып оқушысы Артур Ким.

Оқу-ағарту министрлігінің мәліметінше команданың ғылыми жетекшілері–PhD докторы, Сулейман Демирель университетінің ассистент-профессоры Самат Мақсұтов және халықаралық олимпиадалардың жүлдегері Алишер Еркебаев.

Айта кетелік, физикадан халықаралық олимпиада 1967 жылдан бері өткізіліп келеді және әлемдегі ең беделді пәндік жарыстардың бірі саналады (International Science Olympiads). Қазақстан IPhO олимпиадасына 1997 жылдан бері тұрақты қатысып келеді. Осы уақыт ішінде ұлттық құрама ондаған медаль жеңіп алып, дайындығы мен ғылыми әлеуетінің жоғары екенін дәлелдеп жүр.

«ШҰҒЫЛАЛЫ ТАҢ» ҚОРЫНЫҢ ҚҰРЫЛҒАНЫНА-10 ЖЫЛ!

Аудандық «Мыңжылқы» мәдениет үйінде «Шұғылалы таң» қайырымдылық қоғамдық қорының 10 жылдық мерейтойына арналған «Он жыл, Он белес» атты қайырымдылық кеші өтті.

Ізгілік пен жанашырлық жолында он жылдық белесті артта қалдырған қордың мерейтойлық шарасын аудан әкімінің орынбасары Серік Маманов ашып, жүрекжарды құттықтауын жеткізді. Мерекелік кеш барысында қордың белсенді мүшелеріне аудан әкімінің алғыс хаттары табысталып, қор құрылтайшысы, Түркістан қаласының Құрметті азаматы Дана Орманова аудан басшысының құттықтау хаты мен сый-сияпаты тапсырылды.

Шара аясында ерекше қабілетке ие өнерпаз жандар әсем әндерімен көпшілікті тәнті етті. Қатысушылар тек көрермен ғана емес, нағыз шабытқа толы кештің куәгері болды.

Қор құрылтайшысы Дана Садыққызы сөз алып, қордың он жыл ішінде атқарған ауқымды жұмыстарын атап өтті. Сонымен қатар, мерейтойлық кештің ұйымдастырылуына қолдау көрсеткен аудан басшылығына ризашылығын білдірді.

Айта кетейік, осы уақытқа дейін қор «Жарқыра менің жұлдызым», «Әлемді тең көрген, жүректі тербеген», «Мейіріммен жүректерге нұр толсын», «Жігерлі жүрек» сынды тағылымды жобаларды жүзеге асырды. Қордың басты мақсаты – мүмкіндігі шектеулі жандарды қоғамға кіріктіру, олардың өміріне деген сенімін арттырып, өз әлеуетін ашуына ықпал ету.

АУДАН КӨЛЕМІНДЕ СЕНБІЛІК ЖҰМЫСТАРЫ ҰЙЫМДАСТЫРЫЛДЫ

Аудан аумағында «Таза Қазақстан» экологиялық шарасы аясында жалпыхалықтық сенбілік өтті. Шараға аудан әкімдігіне қарасты бөлімдер мен бюджеттік мекеме қызметкерлері, кент және ауылдық округтер, сондай-ақ жергілікті тұрғындар белсене атсалысты.

Сенбілік барысында ауыл ішілік көшелер, арық-атыздар, саябақтар, Шолаққорған ауылының аумағы, «Біресек» каналы мен теміржол бойы тұрмыстық қалдықтар мен күл-қоқыстардан тазартылды.

Аудан әкімі Мұхит Тұрысбеков тазалық жұмыстары жүргізіліп жатқан аумақтарды аралады. Қоршаған ортаны таза ұстаудың маңыздылығын атап өтті. Тұрмыстық қалдықтарды ретсіз төгу сынды заңсыз әрекеттермен қоғам болып күресу қажеттігін айтты. Бұл жөнінде жауапты мамандарға нақты тапсырмалар жүктеді.

Айта кетейік, сенбілікке 5000-ға жуық тұрғын мен мекеме қызметкерлері қатысып, 18 техника жұмылдырылды. Нәтижесінде 32 шақырым көше мен 19 шақырым аяқ жол ретке келтіріліп, 270 тоннадан астам күл-қоқыс шығарылды.

ҚЫЗЕМШЕК КЕНТІНДЕ ЕКІ БІРДЕЙ БАЛАЛАР ОЙЫН АЛАҢШАСЫ ПАЙДАЛАНУҒА БЕРІЛДІ

Қыземшек кентінде балаларға арналған инфрақұрылымды дамыту мақсатында тағы екі жаңа ойын алаңшасы пайдалануға берілді. Бұл жолы заманауи алаңшалар Шұғыла көшесі мен екінші шағын ауданнан салынды.

Ашылу шарасына кент әкімі Марс Әбіл қатысып, тұрғындарды жаңа нысандардың ашылуымен құттықтады. Кент қариялары ізгі тілектерін арнап, алғыстарын жеткізді. Шара аясында балаларға балмұздақтар үлестіріліп, аниматорлар бүлдіршіндерге көтеріңкі көңіл-күй сыйлады.

Айта кетейік биылғы жылы Қыземшек кентінде абаттандыру жұмыстары қарқынды жүргізілуде. Бұған дейін 1-ші шағын аудандағы 23-үйдің алдында тағы бір балалар ойын алаңы салынған. Сонымен қатар, "Таңбалы тас" көшесіндегі кіші футбол алаңының құрылысы толық аяқталып, пайдалануға берілді.

Қоғамдық қауіпсіздікті арттыру мақсатында кент аумағына 7 бейнебақылау камерасы орнатылды. Көше бойларындағы жарық бағаналары безендіріліп, орталық саябақта жөндеу жұмыстары жүргізілуде. Мұнда 1 020 шаршы метр жерге тротуар плиткалары төселіп, қоршаулар жаңартылуда.

Жалпы алғанда, 2025 жылы Қыземшек кентінде 9 балалар және воркаут алаңы, сондай-ақ 2 кіші футбол алаңы салынуда.

Алдағы уақытта кенттегі мектепке апаратын жол бойына веложол мен жаяу жүргіншілер жолы төселеді. Сонымен қатар, мектеп маңы мен Геологтар, Жастар, Жетіқоңыр көшелері қиылыстарына жалпы көлемі 612 шаршы метр болатын аяқ жол салу жұмыстары жүргізіледі.

Жарықтандыру бағытында да бірқатар жобалар іске асырылуда. Атап айтқанда, атауы жоқ айналма жол (0,8 км), Сарыарқа көшесі (0,6 км), Шұғыла көшесі (0,5 км) мен Тайқоңыр елді мекенінің Ақжайық көшесіне (1,0 км) көше шамдарын орнату бойынша жобалық-сметалық құжаттамалар дайындалып, құрылыс жұмыстары басталмақ.

Сондай-ақ, Тайқоңыр елді мекенінде футбол алаңшасын салу және қоқыс контейнерлерін орнату жобалары жүзеге асырылуда. Бұдан бөлек, әкімдік ауласын абаттандыру және көгалдандыру және көше атауларын жаңғырту жұмыстары да кезең-кезеңімен жүргізілуде.

Аудан әкімінің баспасөз қызметі.

КҮНДІЗГІ РЕЙД ЖҰМЫСТАРЫ ЖҮРГІЗІЛДІ

Жастар мен жасөспірімдер арасында құқықбұзушылықтың, нашақорлықтың алдын алу және кәмелетке толмаған жасөспірімдердің түнгі мезгілде беймезгіл жүруін қадағалау мақсатында орталық көшелердегі дүкендерде күндізгі рейдтік жұмыстары жүргізілді.

Рейд барысында жеке кәсіпкерлерге түнгі 22:00-ден кейін кәмелетке толмаған жасөспірімдерді заңды өкілдерінсіз ғимаратқа кіргізбеу, оларға мүлдем темекі бұйымдары мен спиртті ішімдіктерді сатуға болмайтындығы жайында түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

Құттықтаймыз!

Марапаттарыңыз құтты болсын!

Ауылшаруашылығы саласының ардагері

Қазақстан Республикасы ауыл шаруашылығы ардагерлері Кеңесі қоғамдық бірлестігінің басқарма төрағасының бұйрығымен Шолаққорған ауылының тұрғыны, ауыл шаруашылығы саласында, оның ішінде мал дәрігерлік қызметте 40 жылдан астам уақыт қызмет атқарған ветеринария саласының ардагері Раманқұлов Қыдырбай Данбайұлы «Ауыл шаруашылығы ардагерлері Кеңесі қоғамдық бірлестігінің Құрметті ардагері» төсбелгісімен марапатталды.

* * *

«Үздік медицина маманы»

Созақ ауданының денсаулық саласына 1993 жылдан бері 32 жылға жуық қызмет атқарып келе жатқан жоғары білімді, білікті маман, ақ желенді абзал дәрігер Айнабекова Гүлмира Тұрдыәліқызы Республикалық «Ел құрметі» қоғамдық қорының шешімімен ауданымыздың денсаулық саласына қосқан үлесі үшін «Үздік медицина маманы» төсбелгісімен марапатталды.

Лайықты марапаттарыңыз құтты болсын!

«Созақ үні»-ақпарат».

Қаңтар айының 24 жұлдызында Үкіметте 2025 жылы ұлттық ауыл шаруашылығы санағына дайындық барысы туралы келелі жиын өткенін бұқаралық ақпарат құралдары беттерінен көрдік. Расында арада сегіз айға жуық уақыт өтті. Одан бері де санақ барсы тыңғылықты пысықталып жатты. Енді 1 тамыздан бастап Қазақстанда ұлттық ауыл шаруашылығы санағы басталады. Бұл ауыл шаруашылығының жай-күйін объективті әрі тұтас бағалауға және осы салада мемлекеттік саясатты қалыптастыру үшін сенімді деректер көзін алуға мүмкіндік береді. Жоба аясында малы мен құсы бар заңды тұлғалар, шаруа қожалықтары, қалалық жерлердегі саяжай тұрғындары арасында санақ өткізіледі. Сауалнама барысында тұрғындар мал басының, ауыл шаруашылығына байланысты әртүрлі құрылыстар, техникалар сонымен қатар егіс алқабындағы дақылдар жайлы мәлімет беруі тиіс. Айта кетейік оны құжат түрінде растау қажет емес. Жалпы ауыл шаруашылығы санағының мақсаты қандай? Нақты не нәрселер есепке алынады? Халыққа түсінікті болу үшін Созақ аудандық статистика басқармасының бастығы Бегалиев Марат ағамызбен сұқбаттасқан болатынбыз.

Ауылдас ағайындар, ауылшаруашылығы санағына дайынбыз ба?

-Мәке, жалпы сұқбатымызды оқырман қауымға түсінікті болуы үшін ауыл шаруашылығы санағы туралы түсініктен бастасақ?

-Ауыл шаруашылығы санағы дегеніміз- аграрлық сектордың дамуына болжам жасау және ауыл шаруашылығы саласының қазіргі шынайы жағдайы туралы толыққанды ақпарат алуды көздейді. Бір жағынан пилоттық жоба арқылы санақ әдісін,

ақпараттық жүйелерді сынақтан өткізіп, интернет пен әкімшілік деректердің сапасын бағалау. Пилоттық ауыл шаруашылығы санағы биыл 20 тамыздан басталып 30 қыркүйекке дейін жүргізіледі. Ал негізгі кезең 2025 жылы 1-31 тамыз аралығында интернет желісі арқылы онлайн режимде яғни веб портал, «sanaq.gov.kz» сайтында қолжетімді, халық ерікті түрде тапсыра алады, 20 қыркүйек пен 20 қазан аралығында планшетті пайдаланып елді мекендерді аралау арқылы жүреді. Өткен жылы пилоттық ауылшаруашылығы санағы толыққанды санақ басталғанға дейін, ықтимал кедергілер мен проблемалық аймақтарды алдын-ала анықтау үшін жекелеген елді мекендерде тәжірибе ретінде сыналды. Үкіметте вице-премьер-ұлттық экономика министрі Серік Жұманғариннің төрағалығымен өткен кеңесте Ұлттық статистика бюросының төрағасы Мақсат Тұрлыбаев пилоттық санақтың нәтижесі мен толыққанды санақ басталғанға дейін шешілуі тиіс міндеттер туралы хабарлады. «Пилоттық ауыл шаруашылығы санағының оң нәтижесі ретінде әкімдіктердің санақты ұйымдастыруға және өткізуге белсенді қатысуын, ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерінің санаққа қатысуға жоғары дайындығын және халықтың онлайн-сауалнамаға қатысуының айтарлықтай деңгейін атап өткен жөн. Сонымен қатар қалалық және саяжай аймақтарында сауалнама жүргізудің қиындықтары, интервьюерлерді қажетті материалдармен және құралдармен жабдықтаудың жеткіліксіздігі және жалған ақпарат тарату мәселелері анықталды. Бұл қиындықтар алдын ала болжанды және қазір біз оларды шешу мақсатында жұмыс істеп жатырмыз, -деп атап өткен еді.Жиында қатысушылар респонденттердің бастапқы деректерін жинау және өңдеу, сауалнамалар жасау, интервьюерлерді жалдау, МО БКО арқылы ауылдық және кенттік округтер әкімдіктерінің ҰСБ ақпараттық жүйесіне және басқаға қол жеткізуін қамтамасыз ету мәселелерін талқылады. Кеңес қорытындысы бойынша Серік Жұманғарин 2025 жылғы ауыл шаруашылығы санағына толыққанды дайындалу үшін қажетті тапсырмалар берген болатын. Енді нағыз маусымды жұмысымыз басталды десе де болады. Мемлекет басшысының 2023 жылғы 26 сәуірдегі өкіміне және Үкіметтің 2023 жылғы 29 желтоқсандағы № 1248 қаулысына сәйкес, 2025 жылғы 1 тамыз бен 20 қазан аралығында Қазақстан Республикасының ұлттық ауыл шаруашылығы санағын өткізу туралы шешім қабылданды. Ауыл шаруашылығы санағының нәтижесінде ауыл шаруашылығы саласының жай-күйінің егжей-тегжейлі және объективті бейнесі алынады, елдің азық-түлік ресурстарын қалыптастырудағы ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер, әрбір санатының рөлі туралы толық деректер алынады. Ауылшаруашылығы санағы-аграрлық сектордың жай-күйі туралы шынайы және жан-жақты ақпараттардың негізгі көзі. Ол егіс алқаптары, мал басы, шаруашылықтардың құрылымы, материалдық-техникалық жарақтандыру деңгейі, еңбек ресурстары туралы деректерді ұсынады.Бұл аграрлық сектордың әлеуетін жан-жақты бағалауға мүмкіндік береді. Бұл ақпарат негізделген жоспарлау, мемлекеттік ресурстарды тиімді бөлу және тұрақты агроөнеркәсіптік саясатты қалыптастыру үшін маңызды.

-Санақтың қаржыландыру көздері, санақтың қамтылуы және ауыл шаруашылығы санағын өткізу мақсаты мен міндеттері?

-Санақтың қаржылануы Республикалық бюджет қаражатынан болады. Санақ қамтылуы Қазақстан Республикасының барлық аумағында өтеді. Ауыл шаруашылығы санағын өткізу мақсаты мен міндеттері:ауыл шаруашылығының нақты жағдайы туралы толық ақпарат алу;

- өнімнің тиімділігін және ауылшаруашылығы өнімінің бәсекеге қабілеттілігін арттыруға бағытталған әлеуметтік-экономикалық саясатты әзірлеу;

-іріктемелі бақылаулар мен бір реттік жазбаларды жүргізу үшін шаруашылық жүргізуші субъектілердің жалпы санын жаңарту.Ауыл шаруашылығы санағы2025 жылғы 1 тамыздан 31 тамызға дейін 30 күн ішінде арнайы веб-порталда өзін-өзі толтыру әдісімен; сауалнаманы толтырмағандардың тізімін жасау үшін 20 күн ішінде одан әрі өңдеу жүргізіледі. Санақ 2025 жылғы 20 қыркүйектен 20 қазан 30 күн аралығында, санақ қызметкерлерін тарта отырып, жеке әңгімелесу әдісімен және планшеттерді қолданумен жүргізіледі.

-Санақ субъектілері қандай нысандар бойынша?

-Заңды тұлғалар және (немесе) олардың құрылымдық және оқшауланған бөлімшелері, дара кәсіпкерлер, оның ішінде мал шаруашылығы, өсімдік шаруашылығы және балық шаруашылығы қызметін жүзеге асыратын шаруа немесе фермер қожалықтары;

Екінші этапта жеке шаруашылығын жүргізуге арналған жер учаскелері (дача, бақша, көкөніс учаскелері) және/немесе ауыл шаруашылығы жануарлары бар үй шаруашылықтары. Жер және егістік алқабы; ауыл шаруашылығы жануарлары мен құстардың саны; ауыл шаруашылығы машиналары мен жабдықтары; мал шаруашылығы кешендері мен құс фабрикалары; өндірістік ғимараттар мен ауыл шаруашылығы жануарлары мен құстарды ұстауға арналған үй-жайлар; ауыл шаруашылығы өнімдерін сақтауға арналған ғимараттар мен құрылыстар.

-Ауыл шаруашылығы деректерін кім пайдалана алады?

-Ауыл шаруашылығы санағының нәтижелері үлкен сұраныстарға ие. Оны үкімет пен мемлекеттік органдар тарапынан-агроөнеркәсіптік кешен саласында тиімді мемлекеттік саясатты қалыптастыру және ауылшаруашылығы тауарын өндірушілерді қолдау бағдарламаларын жоспарлау үшін пайдаланады. Ғылыми зерттеу және білім беру мекемелері тарапынан-ғылыми зерттеулер жүргізу, орнықты даму үрдістері мен жағдайларын талдау, ауыл шаруашылығы саласында білікті мамандар даярлау үшін пайдаланады.

-Бүгінгі таңда осы науқандық жұмысқа тартылған азаматтар қанша?

-Жалпы еліміз бойынша санаққа 5 мыңнан астам санақ қызметкерлері – нұсқаушыларды, интервьюерлерді тарту жоспарланған. Ал біздің ауданымызға келсек, 6 нұсқаушы, 22 санақшы тартылып отыр. Бірінші этапта 1330 шаруа қожалығы, 45 заңды тұлғалар, 123 жеке кәсіпкерлер жеке кілттерімен онлайн тапсырады. Екінші этап бойынша санақшылар үйме үй жүріп аралап тұрғындардың жерін, техникасын, малын санап шығады. Осы уақытқа дейін бірнеше сабақтар өткізіліп, бірнеше рет пысықтау жұмыстары жүргізілді. Аудан тұрғындарын осы науқандық шараға белсенді қатысуға шақырамын.

-Сұқбат бергеніңізге рахмет? Жауапты жұмыс саналатын бұл маусымдық жұмыстарыңызға тек сәттілік тілейміз! Еліміздің ынтымағы артып, молшылығы таси берсін!

-Сізге де үлкен рахмет!

Сұқбаттасқан:
Мақсат ҚАРҒАБАЙ.

ӘЛЕМДІК ҮРДІСКЕ
біз де үн қосамыз

Тәуелсіздік жылдарында Қазақстан әйелдердің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау саласында гендерлік саясатты жүзеге асыруда бірқатар жетістіктерге жетті.Гендерлік саясат–қазіргі уақытта өзекті мәселелердің бірі. Қоғам өмірінің барлық салаларында ерлер мен әйелдердің теңдігіне қол жеткізуге бағытталған мемлекеттік және қоғамдық қызмет. Мемлекетімізде гендерлік саясат жүргізу жөніндегі жұмысты Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Әйелдер істері және отбасы-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссия үйлестіреді. Оның негізгі функциясы –отбасына, әйелдер мен ерлердің теңдігіне қатысты «Қазақстан Республикасындағы Отбасылық және гендерлік саясат тұжырымдамасы» деп аталатын кешенді мемлекеттік саясатты жүйелі түрде іске асыру. Тұжырымдама кезең-кезеңімен жүзеге асырылғанда көптеген нәтижелерге қол жеткізілетін болады. Халықтың репродуктивті денсаулық саласындағы хабардарлығы артады. Балаларды тәрбиелеу процесіне тартылған әкелердің үлесі көбейеді, өмірде қиын жағдайға тап болған отбасыларды анықтау және оларға көмек көрсету жеделдігі ұлғаяды, отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылықтың қайталанған жағдайларының саны азаяды, кәсіпкерлік саласында әйелдердің қаржылық сауаттылығы артады, биліктің атқарушы, өкілді және сот органдарында, мемлекеттік, квазимемлекеттік және корпоративтік секторларда шешімдер қабылдау процестеріне тартылған әйелдердің үлесі өседі, сондай-ақ, отбасы институтын және гендерлік теңдікті нығайту жөніндегі шаралармен халықты қамту, тағы басқалары артуы тиіс.Оның басты мақсаты – нәзік жандылардың құқығын қорғау.Гендерлік теңдік деңгейі жоғарылаған сайын, отбасы мүшелерінің әрқайсысының тұрмыстық, экономикалық, адамгершілік- тәрбиелік, қорғаушылық және басқа да маңызды функцияларын орындауда жауапкершілігі, тепе- теңдігі де жоғары болатынын түсінуге тиіспіз.Бұдан екі жыл бұрын ел Президенті Қасым- Жомарт Тоқаев «БҰҰ – әйелдер құрылымының» Франция және Мексика үкіметтерімен бірлесіп ұйымдастырған «Ұрпақ теңдігі» жаһандық форумының қатысушыларына арнаған сөзінде гендерлік теңдіктің салиқалы саясаты бойынша әйелдерді қолдаудың жалғаса беретінін айтқан болатын. «Гендерлік мәселені шешу – өңірлік өлшем бойынша еліміздің

сыртқы саясаттағы басымдықтарының бірі» деген Президент Қазақстанның «Гендерлік зорлық-зомбылыққа қарсы іс-қимыл коалициясы» және «Экономикалық әділдік пен құқық жөніндегі іс-қимыл коалициясы» сияқты екі серіктес бірлестікке қосылатынын мәлімдеді. Бұл – мемлекетіміздің бірқатар міндеттеме қабылдағанын білдіреді. Сол кезде Мемлекет басшысы гендерлік теңдік және зорлық- зомбылықтың алдын алу бойынша озық тәжірибемен бөлісу үшін Орталық Азияда өңірлік білім платформасын құру туралы жаһандық деңгейде бастама көтерді. Осы бағытта өзі бас болып елімізде әйелдердің теңдігі мен қауіпсіздігін қорғауға, олардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейтуге бағытталған игі істі барынша қолдап келеді.Биыл Халықаралық әйелдер күніне арналған іс-шарада өзінің тапсырмасымен отбасы және гендерлік саясат туралы қабылданған жаңа тұжырымдаманы әйелдердің өзін-өзі дамытуына мол мүмкіндік беруге бағытталғанын жеткізген Президент бастамасы халқымыз тарапынан үлкен қолдау табуда. Себебі, әрбір әйел өз отбасында бақытты, қызметінде табысты, қоғамда белсенді болуға лайықты.Созақ ауданында мемлекеттік отбасылық саясатты жүйелі жүргізуге бағытталған әлеуметтік нысандар қатары толыға түсті. Созақ аудандық полиция бөлімінің отбасылық тұрмыстық–зорлық зомбылықтың алдын алу бөлімі атынан «Отбасын қолдау орталығы» мемлекеттік мекемесінде болып, жұмыс барысымен танысып қайттық.Кездесу барысында "Отбасын қолдау орталығының" директоры Әділ Елібаев тұрмыс тауқыметіне тап болған аналардың қиын жағдайларын еңсеруде, бағыт-бағдар беріп, қолдау көрсетуде мұндай орталықтардың маңыздылығын атап өтті. Өз кезегінде орталықтың бөлім басшысы Біржан Саржанов аталмыш мекемеде көпбалалы, аз қамтылған, зорлық-зомбылық көрген, өмірлік дағдарыс, апатты жағдайға тап болған отбасыларға неке беріктілігін сақтау бағытында құқықтық, психологиялық, әлеуметтік қызмет түрлері ұсынылатындығын жеткізді. Тәртіп сақшыларымен бірлесіп жұмыс жүргізетін бұл орталықтың ішінде кәсіппен айналысамын деген тұрғындарға қысқа мерзімді тігін, шаштараз, аспаз секілді арнайы курстар оқытылады. Сонымен қатар, бүлдіршіндер үшін ойын бөлмелері бар. Мұнда психолог, логопед, социолог мамандар жұмыс істейді. Созақ аудандық "Полиция бөлімінің" «Е есебінде» тұрған тұлғалармен профилактикалық іс-шаралар өткізілді. Іс-шара Созақ аудандық полиция бөлімі Жергілікті полиция қызметі бөлімшесінің Отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылыққа қарсы күрес тобының қатардағы полицейі Алиев Беркінмен бірлесіп "Отбасы қолдау орталығының" заң бөлімінің қызметкері Т.Жақсылықов, сондай-ақ психолог мамандар Қ.Ыдырысова мен Ж.Серікова қатысуымен өтті.Полиция инспекторы мен "Отбасы қолдау орталығының" қызметкерлері есептегі тұлғаларға құқықтық түсіндіру жұмыстарын жүргізіп, олардың әлеуметтік санатына байланысты мемлекеттік қолдау түрлері туралы ақпарат берді. Сонымен қатар, психолог мамандар тарапынан кеңес беру, психологиялық әңгімелесу және психотерапиялық көмек көрсету жұмыстары атқарылды.

"Тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алу туралы" Қазақстан Республикасының заңын түсіндіру, өмірлік қиын жағдайға тап болған азаматтарға (отбасыларға) қолдау көрсету және "Отбасын қолдау орталығы" мекемесінің көрсететін қызметтерін таныстыру бойынша ауыл тұрғындарымен кездесу өтті. Созақ ауданы әкімдігінің жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің "Отбасын қолдау орталығы" мекемесінің бөлімше басшылары Б.Саржанов пен Н.Тайбек, психолог маманы Қ.Ыдырысова, Созақ ауданы полиция бөлімінің ОТЗЗҚТ полиция майоры мен Манапова Айжан болып тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған жұмыстарды түсіндіріп, отбасы құндылықтарын сақтап, тату болуға шақырдық. Ауыл тұрғындары тарапынан сұрақтар мен ұсыныстар айтылып, кері байланыс жасалды.

Созақ аудандық полиция бөлімі Әйелдерді зорлық-зомбылықтан қорғау жөніндегі бөлімшесі мен аудандық әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі комиссияның хатшысы Ысқақова Мереке Пазылбекқызымен бірлесіп республика көлемінде өткізіліп жатқан «Отбасындағы зорлық-зомбылықсыз Қазақстан» атты челлендж-флешмоб жобасына белсенді қатысып, бейбітшілік пен татулық құндылықтарын насихаттадық. Челлендж-флешмобты Созақ АПБ бастығының орынбасары, полиция подполковнигі Ерман Нұрәділ Нұрланұлы эстафетаны ашып, мақсатын түсіндірді. Осы Республикалық акцияға атсалысқан ведомствоаралық жұмыс тобын Созақ АПБ бастығының Алғыс хаттарымен марапаттады. Олар облыс көлемінде көрінгендер Ерденова Жансая Қалдыбайқызы, Асқанбекова Айгүл Созақбайқызы, Аманбекова Гульнара Мтсбековна, Конакбаева Макбал Есмурзаевналар болса, аудан көлемінде көрінгендер Сағындықов Әуесхан Әлкенұлы, Керімбай Айгүл Дүйсенбайқызы, Аңшыбай Роллан Батырбекұлы, Серикбаева Айжан Кайратовна, Оразбаева Айкерим Айтбаевна.Аудан мектеп оқушылары, зорлық-зомбылықсыз Қазақстанды және бақытты балалық шақты таңдайтынын ашық білдіріп, әрбір азаматқа бейбіт өмірдің, отбасындағы сүйіспеншілік пен құрметтің маңызын жеткізуді мақсат етті.Осындай іс-шаралар арқылы елімізде әрбір отбасында өзара сыйластық пен сенімді қарым-қатынас орнату, сондай-ақ зорлық-зомбылықты мүлдем болдырмау идеялары кеңінен насихаттап келеді. Осы орайда Созақ ауданының тәртіп сақшылары бұл бастаманың қоғамдағы оң өзгерістерге жол ашатынына сенімді.Өз кезегінде Созақ аудандық полицейлері челлендж эстафетасын Түлкібас ауданының полиция бөліміне жолдап жатты. Сондай біз жұмыстарды алыс ауылдарда да жалғап жатырмыз. Жақында Тасты ауылдық округінде "Тасты мәдениет үйі" кітапханасында "Зорлықсыз қоғам жарқын болашақ" тақырыбында дөңгелек үстел өтті. Оқушылар мен мекеме қызметкерлері арасында да тақырыпқа сай түсіндірме жұмыстары жүргізілді.Округ кітапханашысы Индира Даулетбакова және жастар маманы Ұлбосын Әмзе баяндама оқыды. Сонымен қатар, аудан көлемінде ағымдағы жылдың 20 сәуір мен 20 маусым аралығында «Отбасында зорлық-зомбылықсыз Қазақстан» атты «STOP BULLYING»челлендж-флешмоб форматындағы ауқымды акцияны да өткіздік. Әрине, бұл жерде қоғамның назарын отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылық проблемасына аудару, сыйластық қағидаттарын насихаттау, отбасында бір-біріне жәрдемдесу қағидасын және ішкі істер органдарына қоғамдық сенімді нығайту болатын. Және де салада жүрген азаматтарымызды да мерекелерімен құттықтауды естен шығарған емеспіз. 7 мамыр-Отан қорғаушылар күні мен 9 мамыр-Ұлы Жеңістің 80 жылдығы мерекелеріне орай, Созақ аудандық "Отбасын қолдау орталығы" мекемесінің директоры Әділ Елібаев пен құрылымдық бөлімше басшылары Біржан Саржанов пен Нұрхан Тайбекті, аудандық полиция бөлімі отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылықтан қорғау тобының әйелдерге зорлық-зомбылықтан қорғау жөніндегі бөлімшесі атынан мерекемен құттықтап, сый-құрметімізді жасадық. Бұл игі бастамаларымыз алдағы уақыттарда да жалғасын таба беретін болады.

Айжан МАНАПОВА,
Созақ аудандық полиция бөлімі жергілікті полиция қызмет бөлімшесінің әйелдерге қатысты зорлық-зомбылықтан қорғау тобының инспекторы, полиция майоры.

АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ- қазақ ұлтының «Феномені» еді

(Соңы. Басы өткен санда).

Бұйыртса, биылғы жылы Юнеско бойынша 150 жылдығы тойланғалы отырған Ахмет Байтұрсынұлы жайлы Сәкен Сейфуллин: «Өзге оқыған замандастары тек өз жеке бастарының ғана пайдасын ойлап, ар- иманын сатып жүргенде, Ахмет өз халқының ертеңі үшін басын бәйгеге тікті. Ол- ұлтын шын сүйетін, шын жақсы көретін тұлға еді»- деген екен. Сол, Ахмет Байтұрсынұлы жайлы газетіміздің өткен санында ол кісінің қазақ ұлтының «Феномені» деген ой айтып, сол ойымызға дәйекті дәлелдер келтіріп бастаған едік. Ендеше, әуелі сол қасиеттеріне бұл мақаламызда да бір қысқаша шолу жасап өтсек. Сонымен, Ахмет Байтұрсынұлы: Қазақ тілі менен әдебиеттану ғылымдарының негізін салушы ғалым. Ақын, публицист-жазушы, түркітанушы, педагог, аудармашы және қоғам қайраткері. Егер, Ахаңның суреттеріне қарап отырсаңыз, оның өз заманының бір интеллектуалы болғанын аңғару қиын емес. 1896- 1901ж.ж аралығында Ақтөбе, Қостанай және Қарқаралы уездерінде екі сыныптық училищелерде оқытушылық қызметтер атқарған көрінеді. Осы жылдар ішінде Омбы қаласындағы училищенің басшысы қызметін атқарып жүріп, патшалық ресей өкіметі бұратана халық етіп танытып келген қазақ халқының санасын ояту мақсатында Крыловтың мысалдарын қазақшаға аударып, газет беттерінде жариялап бастайды. 1905 жылы Қарқаралы жеріндегі атақты «Қоянды» жәрмеңкесінде сол тұстағы қазақ зиялыларымен бас қосып, арнайы петиция жазып шығады. 1905- 1908 жылдары Қарқаралыдағы Орыс- қазақ училищесін қатар басқарады. 1908 жылы саяси көзқарастары үшін Қарқаралы абақтысына қамалады. Ал, 1910 жылы Орынбор қаласына жер аударылған екен. 1911 жылы «Маса» өлеңдер жинағы басылып шығып, сол тұстағы газеттерде жарияланған көрінеді. Осы жылы «Айқап» журналында қазақтың түрлі мәселелері, өкпесі, қазақ жерін алу туралы низамдар, бұйрықтар, бастауыш мектеп, народный сот хақында т.б өзекті мақалалар жариялапты. Ал енді, 1902 жылы араб әліпбиінің негізіндегі алғашқы қазақ әліпбиін, яғни, төте жазуды жасап шығады. «Шора» журналында қазақ шаруасы, шаруашылық жерлері жайлы мақалалары жарияланады. 1918 жылы соған дейін «Қырғыз» атанып келген халқының атауын «Қазақ» атау жөнінде бастама көтеріп, алғаш рет «Қазақ» газетін шығарады. Сондай- ақ, өзі газеттің әрі ұйымдастырушысы әрі басшысы әрі тілшісі қызметтерін атқарады. Міне, осы газеттің 1 санындағы қазақ ұлтына арнаған мақаласын:

«Аталы жұртымыздың адуындағы халқымыздың әруақты атын қайта жаңғыртып, газетміздің атауын «Қазақ» деп қойдық!»- деп аяқтайды. 1925- 1928 ж.ж сол тұста қазақ елінің астанасы болған Қызылорда жұртында тұрады әрі ұлт жұмыстарының көш басында жүреді. Сол жылы қыркүйек айында Қазақ Ұлттық Университетіне профессор атағымен оқытушылық қызметке кіреді. Ал, қараша айында «Еңбекші қазақ» газетінде тұңғыш қазақ университетінің ашылуы жөнінде құттықтау сөзін және қазақ емлесі жайлы мақалаларын жариялайды. 1931 жылы Ресейдің қылмыстық істер бойынша ең ауыр тармағымен айыпталып, ату жазасына кеседі. Бірақ, үкім қайта қаралып, 10 жылға бас

бостандығынан айыру жазасы тағайындалып, екінші рет жер аударылады. 1931- 1933 жылдар аралығанда «Беломор» каналының бойындағы Кривошейн ауданындағы Жукова елді мекенінде, мерзімін өтейді. Осы жылы қазақ зиялыларының араласуымен газет беттерінде: Жауға түскен жан сөзі, Қарқаралыға, Жұртыма тақырыбындағы өлеңдері жарияланады. 1934 жылы «Қызыл крест» қоғамының араласуымен тұтқыннан босатылып, Алматыға қайтады. Осы жылы «Қазақ тілі грамматикасының тарихы» атты еңбегін жазып бастайды. 1934 жылы орталық мұражайға кеңесші боп жұмысқа тұрады. Сол жылдары орыстың суретшісі Хлудовтың қазақ тұрмысы туралы туындыларына: «Заключения по картинам художника Хлудова» еңбегін жазып шығады. Өкiншке орай, Сталин билік басында болған 1925 жылы газет беттеріне жарияланған «Ақ жол» мақаласы үшін Әлихан Бөкейханұлы менен Ахмет Байтұрсынұлы бастаған Алаш арыстарын ұлтшылдыққа айыптап, Жапон тыңшылары деп жала жауып, қуғын- сүргінге ұшыратып, тұтқындап, итжеккенге айдап, атып- асады. Сөйткен Ахмет Байтұрсынұлы да 1937 жылы өлім жазасына кесіледі. Ол кісіге Алланың мейірімі болсын! Мінеки, Алаш арыстарының көсемдерінен бірі Ахмет Байтұрсынұлының өмірі мен шығармашылығына арналған, ол кісінің «Феномен» екендігін сөз еткен мақаламыз да соңына ерді. Бір нәрсе анық, Ахаң жайлы жазған жазбамның әуелі де ақыры да бұл емес екені. Олай дейтінім, Ахмет Байтұрсынұлы тақырыбы газеттің бір-екі санымен бітетін тақырып емес. Бұған осы мақала барысында өздеріңіз де көз жеткізсеңіздер керек. Бұйыртса, биылғы «Юнеско» аясында 150 жылдығы тойланғалы отырған ұлт ұстазының тақырыбына тағы да оралу, тың ақпараттарменен өздеріңізбен бөлісу ниетім де бар. Ахаң жайлы жазып, ол кісінің ғасырлар бойы ұлт, ұрпақ тәрбиесіне азық болар асыл сөздерін келтірмесек, алаш көсемінің аруағына қиянат болар. Сонымен, ұлтқа қызмет етудің білімнен емес, мінезден екенін баса айтып, көрсетіп кеткен қазақ қоғамының «Феномені» Ахмет Байтұрсынұлы ұлтының ертеңі үшін:

«Біздің қазаққа тіру қалу қажет. Ал, тірі қалу үшін- ірі болу қажет. Ірі болмаққа: Біріншіден, білімді. Екіншіден, бай. Үшіншіден, ауызбірлікте болу қажет»- деген екен. Ендеше, еліміздің ертеңі, мемлекетіміздің болашағы жастарымыз: Білімді, бай әрі ауызбірлікте болсын!- деген нотада бүгінгі мақаламды аяқтаймын! Еліміз аман, жұртымыз тыныш болсын, ағайын!

Данияр БЕК.

Біз кімдерді тыңдап жүрміз

Бүгінде адамдар көп қолданатын әлеуметтік желілердің қоғам үшін пайдасы шаш-етектен. Алайда адамзат өміріне құбылыс болып енген бұл жаңа технологиялар интернетте жалған уағызшылардың да өз қатарына адам тарту үшін қолданатын алаңына айналғаны бүгінде ешкімнен жасырын емес.

Осыған орай, елімізде көп адам дін туралы ақпаратты ғаламтордан іздейді. Өйткені мешітке барып дұрыс уағыз-насихат тыңдауға уақыт тапшы, ал кітапты көбі оқығысы келмейді. Сондықтан ең жеңіл жолы – интернеттегі тегін дүниені пайдалану. Алайда ғаламторға салынған барлық діни ақпаратты дұрыс деп айта алмаймыз. Өйткені әлемнің әр түкпіріндегі, соның ішінде еліміздегі деструктивті діни ағымдардың бәрі де түрлі жолын тауып, интернетке өз материалдарын толтырумен айналысып жатыр.

Қазіргі таңда деструктивті діни ағымдардың «ұстаздары» мен «шейхтарын» әлеуметтік желілерден тыңдап, адасып жүрген жастарымыз жетерлік. Деструктивті діни ұйымдардың уағызшылары идеологияларын тарату мақсатында танымал «YouTube», «Телеграм», «Instagram», «TikTok» желілерін көп қолданады.

Әлеуметтік желілерде «Виртуалды Халифат» деген ұғым қалыптасып келеді. Бұл «Виртуалды» қоғамда өмір сүретін адамдар шариғатпен емес, әлеуметтік желілердің жазылмаған заңдылықтарымен жүреді. Сондықтан бүгінгі таңда ақпараттық қауіпсіздік күн тәртібіндегі ең бір өзекті мәселелеге айналып отыр. Деструктивті діни ағымдардың идеологтары ұсынатын контенттер өте әсерлі, қысқа, түсінікті әр түрлі форматта болып келеді.

Мұндай құрбандыққа ұшыраудың басты себебі діни сауатсыздық деуімізге болады. Жастарымыздың діни білімді арнайы оқу ордаларынан немесе ҚМДБ қарасты арнайы ұстаз ғұламалардан емес өздеріне беймәлім әлеуметтік желідегі деструктивті діни ағымды насихаттап жүрген «шейхтардан» алуда болып отыр.

Жоғарыда айтылып өткен мәселелердің алдын алу үшін жастарымызға бірінші кезекте діни білімді қайдан, кімнен алу керектігін, сонымен қатар қандай ұстаздарды тыңдауға рұқсат етілетін мектеп, колледж, университет қабырғаларында үнемі ескертіп отыру қажет.

Ғаламтордағы пиғылы жаман дінбұзарлардың арбауына еріп кетпеу үшін адамға керекті қасиет – сыни ойлау қабілеті.

Қазіргі таңдағы діндi өз мүддесі мен мақсатына қол жеткізу үшін құрал ретінде пайдаланатын «уағызшылар» көп. Ал жастар діни материалдардың дұрыс-бұрысын ажырата алмай әлеуметтік желілерде сағаттап уақыт өткізуі өз кезегінде адасуға алып келеді. Олар аталған парақшаларға тіркеліп қана қоймай, өз достарына да таратады. Сондықтан жасөспірімдер діннің сыртқы формасына ғана емес, ішкі мәніне, құрылысына сыни көзбен мән беруі керек.

Бұл деструктивті діни уағызшылар ғаламторда елді не нәрсеге шақыруда? Қысқаша тоқталсақ, олар мыналар:

Әуелі сайлауға шақыратын демократияны ұстану күпірлік, өйткені демократияда билік Алланың емес, халықтың қолында болады, ал ислам шариғатында билік пен басқарушылық тек жалғыз Алланың иелігінде болуы керек деп түсіндіреді.

Сонымен қатар парламенттік жүйе және ол жердегі заң шығарушы адамдардың барлығы күпірлік іспен айналысып жатыр, өйткені заң шығару бұл Алланың заңынан бас тарту болып табылады.

Құқық қорғау саласында жұмыс жасайтын қызметкерлерді мемлекеттік қызмет атқарғаны үшін кәпір болды деп айыптайды, тіптен ол намаз оқып, ораза ұстаса да дiннен шықты, себебі Алланың заңынан басқа заңмен жүретін мемлекеттің қызметкері деп санайды.

Орта Азия президентерінің бәрі діннен адасып күпірлік жолына түсті, себебі олар Алланың үкімдерінен бас тартып мүртад, кәпір болды. Сол үшін олардың ешқайсысына бағынып мойынсұнбау керек.

Намаз оқымайтын адамға үйленуге болмайды, онымен жақын қарым-қатынас та жасамау керек, себебі Алланың әмірін орындамаған адамнан ұзақ болу керек.

Қазақстан үкіметі «тағут» оның шығарған заңдары күпірлікке негізделген және бұл ел кәпір мемлекет, себебі күні кешегі орын алған көтеріліс, тонау, ұрлық, тағы өзге қылмыстарды пайдаланып мұсылмандарды өлтірді деп айыптайды.

Бұлардың көсемдері мен уағызшылары өздері шет елдерде отырып, елде орын алып жатқан оқиғаны көздерімен көрместен кесіп үкім айтып елді арандатуда. Мұндай теріс діни ағымдардыңқатарына көбіне діни білімі төмен азаматтар қосылып, солардың айтқандарына сеніп, соңында жақтасына айналады.

Қысқаша айтқанда, теріс пиғылды уағызшылар осындай айыптауларын ашық әлеуметтік желі арқылы өз жамағаттарына жаппай жеткізуде және мұндай діни уағызшыларды тыңдаушы жамағат та аз емес. Олар жоғарыдағы айтқандарымен өз жақтастарын әуелі сайлау жүйесі, сосын демократиялық басқару, президент, парламент, полиция, т.б елдің негізгі құрылымдарының барлығын жоққа шығарып, ақыр соңында өз елінен жиіркеніп кетуден басқа жол қалдырмайды.

Бұл мәселе әрбіріміздi ойландыруы тиіс және теріс ағымменен күресте тізе қосып еңбектенуіміздi талап ететіні сөзсіз. Егер әрбір адам біз жоғарыда айтып өткен талаптарды орындаса, ол жат ағымдардың таралуына тосқауыл қойып, жастарымызды өзге идеологияның сойылын соғып кетуден сақтар еді.

Б.ӨТЕГЕН,
Түркістан облысы дін істері басқармасының «Дін мәселелерін зерттеу орталығы» КММ-нің теолог маманы.

Услуги автобазы	тыс. тенге	1 347,35	1 283,19	-5%
Услуги РМС (изготовление не стандартных изделий)	тыс. тенге	32,12	30,59	-5%
Услуги сторонних организаций (по проверки приборов, метрология)	тыс. тенге	57,15	54,43	-5%
Страхование ГПО	тыс. тенге	33,12	33,12	0%
Командировочные расходы	тыс. тенге	30,57	29,11	-5%
Услуги охрана труда и техника безопасности	тыс. тенге	600,26	571,68	-5%
Материалы на охрану труда и техника безопасности	тыс. тенге	12,36	12,36	0%
Спецодежда	тыс. тенге	219,21	208,77	-5%
Повышение квалификации	тыс. тенге	77,99	77,99	0%
Налог на имущества и отчисления в фонд охраны природы	тыс. тенге	432,91	432,91	0%
Расходы периода, всего	**тыс. тенге**	**2 243,45**	**2 041,50**	-9%
Заработная плата адм. персонала	тыс. тенге	1 109,62	1 080,80	-3%
Социальные отчисления	тыс. тенге	111,54	97,27	-13%
Обязательное медицинское страхование	тыс. тенге	22,19	21,62	-3%
Командировочные расходы	тыс. тенге	43,46	43,46	0%
Канцелярские товары и услуги СМИ	тыс. тенге	71,46	68,06	-5%
Повышение квалификации	тыс. тенге	37,33	35,55	-5%
Амортизация ОФ	тыс. тенге	127,81	0,00	-100%
Материалы на содержание машин, ГСМ и комп. техники	тыс. тенге	155,07	147,69	-5%
Страхование ГПО	тыс. тенге	10,88	10,88	0%
Услуги охраны объектов	тыс. тенге	147,29	140,28	-5%
Услуги пожарной охраны	тыс. тенге	23,45	23,45	0%
Услуги сторонних организации ОТиТБ	тыс. тенге	51,44	51,44	0%
Услуги связи	тыс. тенге	228,88	217,98	-5%
Услуги банка	тыс. тенге	54,10	54,10	0%
Налоги в т ч	**тыс. тенге**	**9,71**	**9,71**	0%
налог на транспортные средства	тыс. тенге	9,06	9,06	0%
налог на имущество	тыс. тенге	0,66	0,66	0%
Прочие расходы:	**тыс. тенге**	**39,25**	**39,25**	0%
прочие услуги по предоставлению базы Юрист	тыс. тенге	39,25	39,25	0%
В сего затрат	**тыс. тенге**	**18 877,94**	**14 239,31**	-25%
для юридических лиц	**тыс. тенге**	**18 877,94**	**14 239,31**	-25%
Прибыль	тыс. тенге	-460,35	-2 596,09	464%
Всего доходов	**тыс. тенге**	**18 417,59**	**11 643,22**	-37%
Объемы оказываемых услуг	**тыс.м3**	**52,36**	**33,10**	-37%
для юридических лиц	**тыс.м3**	52,36	33,10	-37%
Тариф (без НДС)	**тенге/м3**	**351,75**	**351,75**	0%
для юридических лиц	**тенге/м3**	**351,75**	**351,75**	0%
Справочное:				
Среднесписочная численность работников, всего	чел.	10,00	10,00	0%
в том числе:				
производственного персонала	чел.	9,00	9,00	0%
административного персонала	чел.	1,00	1,00	0%
Среднемесячная заработная плата, всего	тенге	144 698,89	144 218,51	0%
в том числе:				
производственного персонала	тенге	140 227,99	140 227,99	0%
административного персонала	тенге	184 936,94	180 133,13	-3%

Основные финансово-экономические показатели за 1 полугодие 2025 года.

Бухгалтерский баланс за 1 полугодие 2025 года

Активы	Код строки	На конец отчетного периода	На начало отчетного периода
I. Краткосрочные активы:			
Денежные средства и их эквиваленты	010	13591	26609
Финансовые активы, оцениваемые по амортизированной стоимости	011	1598	35
Задолженность работников (в т.ч. ссуды)	011.4	1598	35
Краткосрочная торговая и прочая дебиторская задолженность	016	1809897	1630270
Торговая дебиторская задолженность	016.1	1 809897	1630270
Запасы	020	16418	25822
Прочие краткосрочные активы	022	28272	9915
прочие краткосрочные активы	022.1	27027	9604
налоги	022.2	1245	311
Итого краткосрочных активов (сумма строк с 010 по 022)	**100**	**1869776**	**1692651**
Основные средства	121	469031	489942
Прочие долгосрочные активы	127	13324	13324
Незавершенное строительство	127.1	13324	13324
Итого долгосрочных активов (сумма строк с 110 по 127)	**200**	**482355**	**503266**
Баланс (строка 100 + строка 101 + строка 200)	**0**	**2352131**	**2195917**
Краткосрочная торговая и прочая кредиторская задолженность	214	3882462	3757405
Торговая кредиторская задолженность	214.1	3881580	3756061
Прочая кредиторская задолженность	214.2	882	1344
Краткосрочные оценочные обязательства	215	18589	34623
Вознаграждения работникам	217	18329	17577
Прочие краткосрочные обязательства	222	67396	22704
прочие краткосрочные обязательства	222.1	64705	12147
налоги	222.2	2691	10557
Итого краткосрочных обязательств (сумма строк с 210 по 217)	**300**	**3986776**	**3832309**
Вознаграждения работникам	317	1888	3134
Итого долгосрочных обязательств (сумма строк с 310 по 316)	**400**	**1888**	**3134**
Уставный (акционерный)капитал	410	7864023	7864023
Компоненты прочего совокупного дохода	413	425612	425612
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	414	-9926168	-9929161
Нераспределенный доход (непокрытый убыток) через форму 2 - ОПУ	414.1	2993	30069
Нераспределенный доход (непокрытый убыток) предыдущих лет	414.6	-9929161	-9959230
Итого капитал, относимый на собственников материнской организации	**420**	**-1636533**	**-1639526**
Всего капитал (строка 420 +/- строка 421)	**500**	**-1 636533**	**-1 639526**
Баланс (строка 300 + строка 301 + строка 400 + строка 500)		**2352131**	**2195917**

Отчет о прибылях и убытках за 1 полугодие 2025 года

Наименование показателей	Код строки	План	За отчетный период	За предыдущий период
Выручка	010	443 067	401 655	560 400
Себестоимость реализованных товаров и услуг	011	373 980	352 983	444 990
Валовая прибыль (строка 010 - строка 011)	**012**	**69 087**	**48 672**	**115 410**
Административные расходы	014	58 958	48 485	77 420
Итого операционная прибыль (убыток) (+/- строки с 012 по 016)	**020**	**10 128**	**187**	**37 990**
Финансовые доходы	021	0	2 156	158
Финансовые расходы	022	0	0	14 265
Прочие доходы	024	0	2 091	1 524
Прочие расходы	025	0	1 441	743
Прибыль (убыток) до налогообложения (+/- строки с 020 по 025)	**100**	**10 128**	**2 993**	**24 664**
Расходы по подоходному налогу	101	13 679	0	0
Прибыль (убыток) после налогообложения от продолжающейся деятельности (строка 100 - строка 101)	**200**	**-3 550**	**2 993**	**24 664**
Прибыль за год (строка 200 + строка 201) относимая на:	**300**	**-3 550**	**2 993**	**24 664**
Актуарные прибыли (убытки) по пенсионным обязательствам	433	0	0	-303
Итого прочий совокупный доход, не подлежащий реклассификации в доходы или расходы в последующие периоды (за вычетом налога на прибыль) (сумма строк с 431 по 435)	**440**	0	0	-303
Общий совокупный доход (строка 300 + строка 400)	**500**	**-3 550**	**2 993**	**24 361**

Отчет о движении денежных средств за 1 полугодие 2025 года

Наименование показателей	Код строки	План за отчетный период	За отчетный период	За предыдущий период
1. Поступление денежных средств, всего (сумма строк с 011 по 016)	**010**	**496 235**	**425 045**	**903 737**
реализация товаров и услуг	011	496 235	272 468	604 956
авансы, полученные от покупателей, заказчиков	013	0	60 020	274
полученные вознаграждения	015	0	2 009	3 376
прочие поступления	016	0	90 548	295 131
2. Выбытие денежных средств, всего (сумма строк с 021 по 027)	**020**	**454 608**	**430 110**	**830 548**
платежи поставщикам за товары и услуги	021	169 792	141 634	324 880
авансы,выданные поставщикам товаров и услуг	022	0	14 477	5 908
выплаты по оплате труда	023	264 209	174 396	346 753
подоходный налог и другие платежи в бюджет	026	18 793	38 332	56 456
прочие выплаты	027	1 814	61 271	96 551
3. Чистая сумма денежных средств операционной деятельности (стр.010-стр.020)	**030**	**41 627**	**-5 065**	**73 189**
2. Выбытие денежных средств, всего (сумма строк с 061 по 073)	**060**	**202**	**7 955**	**74 611**
приобретение основных средств	061	202	7 955	52 147
приобретение других долгосрочных активов	063	0	0	22 464
3. Чистая сумма денежных средств от инвестиционной деятельности (стр.040-стр.060)	**080**	**-202**	**-7 955**	**-74 611**
5. Влияние изменения балансовой стоимости денежных средств и их эквивалентов	**130**	**0**	**2**	**0**
6. Увеличение (+)/уменьшение (-) денег (стр030+-стр080+-стр110+-стр120+-стр130)	**140**	**41 425**	**-13 018**	**-1 422**
7. Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	150	19 601	26 609	28 031
8. Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	160	61 026	13 591	26 609

ОТЧЕТ

об исполнении тарифной сметы на 1 полугодие 2025 года по видам услуг Таукентского филиала ТОО «Уранэнерго»

Отчет исполнения тарифного плана по передаче электрической энергииза 1 полугодие 2025 года.

Наименование показателей	Ед. изм.	Предусмотрено в утвержденной тарифной смете на 1 полугодие 2025г.	Фактически показатели тарифной сметы за 1 полугодие 2025г.	Отклонение
Затраты на производство товаров и предоставление услуг, всего	**тыс. тенге**	**138 633,20**	**105 843,37**	-24%
Материальные затраты, всего - в том числе:	**тыс. тенге**	**13 208,93**	**6 031,18**	-54%
Сырье и материалы	тыс. тенге	10 277,72	4 282,38	-58%
ГСМ (диз.топл., газ, бензин, моторное масло)	тыс. тенге	2 372,44	1 216,64	-49%
Прочие материалы	тыс. тенге	558,77	532,16	-5%
Затраты на оплату труда, всего	**тыс. тенге**	**75 076,08**	**75 076,08**	0%
Заработная плата	тыс. тенге	67 802,42	67 802,42	0%
Социальные отчисления	тыс. тенге	5 797,11	5 797,11	0%
Обязательное медицинское страхование	тыс. тенге	1 476,56	1 476,56	0%
Амортизация	**тыс. тенге**	**29 437,00**	**7 225,00**	-75%
Ремонт, всего, вчт.	**тыс. тенге**	**6 787,52**	**6 464,30**	-5%
Текущий ремонт оборудования	тыс. тенге	6 787,52	6 464,30	-5%
Прочие затраты	**тыс. тенге**	**14 123,68**	**11 046,81**	-22%
Транспортные услуги	тыс. тенге	8 081,70	5 573,59	-31%
Спецпитание	тыс. тенге	44,14	44,14	0%
Услуги ТБ и ООС	тыс. тенге	1 519,66	1 013,11	-33%
Материалы на ОТ и ТБ	тыс. тенге	99,69	99,69	0%
Спецодежда	тыс. тенге	673,23	641,17	-5%
Страхование ГПО	тыс. тенге	632,99	602,85	-5%
Поверка приборов	тыс. тенге	295,34	295,34	0%
Услуги по повышению квалификации персонала	тыс. тенге	192,52	192,52	0%
Налоги (имущество, земельный, эмиссия, транспорт)	тыс. тенге	2 584,43	2 584,43	0%
Расходы периода, всего - в том числе:	**тыс. тенге**	**16 050,24**	**14 158,51**	-12%
Заработная плата административного персонала	тыс. тенге	8 194,86	8 194,86	0%
Социальные отчисления	тыс. тенге	700,66	700,66	0%
Обязательное медицинское страхование	тыс. тенге	185,60	185,60	0%
Командировочные	тыс. тенге	314,74	330,48	5%
Канцелярские и СМИ	тыс. тенге	246,33	246,33	0%
Повышение квалификации	тыс. тенге	58,92	58,92	0%
Амортизация ОС	тыс. тенге	1 611,91	1 039,94	-35%
Страхование ГПО	тыс. тенге	82,79	82,79	0%
Услуги пожарной охраны	тыс. тенге	260,35	247,95	-5%
Услуги ТБ и ООС	тыс. тенге	161,60	169,67	5%
Услуги связи	тыс. тенге	1 770,36	1 311,38	-26%
Услуги банка	тыс. тенге	259,47	272,44	5%
Услуги технической экспертизы	тыс. тенге	803,40	843,57	5%
Налог на транспорт	тыс. тенге	16,44	16,44	0%
Услуги по предоставлению базы Юрист	тыс. тенге	435,71	457,49	5%
Аудиторские услуги	тыс. тенге	947,13	0	-100%
Затраты на компенсацию нормативных потерь	**тыс. тенге**	**37 256,47**	**35 935,98**	-4%
Нормативные потери	%	5,89%	4,77%	-19%
	тыс. квт*час	2 011,69	1 306,84	-35%
Всего затрат	**тыс. тенге**	**191 939,90**	**155 937,86**	-19%
Доход/убыток		**- 1 833,30**	**- 1 647,86**	-10%
Всего доходов		**190 106,60**	**154 290,00**	-19%
Объем оказываемых услуг (полезный отпуск)	**тыс. кВтч**	**32 115,45**	**26 087,11**	-19%
Тариф/ себестоимость (без НДС)	**тенге/кВтч**	**5,92**	**5,91**	0%
Справочное:				
Среднесписочная численность работников	чел.	57,00	57,00	0%
в том числе:				
производственного персонала	чел.	52,00	52,00	0%
административного персонала	чел.	5,00	5,00	0%
Среднемесячная заработная плата, всего	тенге	222 214,25	222 214,25	0%
в том числе:				
производственного персонала	тенге	217 315,43	217 315,43	0%
административного персонала	тенге	273 162,00	273 162,00	0%

Отчет исполнения тарифного плана по услугам водоснабженияза 1 полугодие 2025 года.

Наименование показателей	Ед. изм.	Предусмотрено в утвержденной тарифной смете на 1 полугодие 2025г.	Фактически показатели тарифной сметы за 1 полугодие 2025г.	Отклонение
Затраты на производство товаров и предоставление услуг,всего	**тыс. тенге**	**49 357,24**	**30 038,74**	-39%
Материальные затраты, всего	**тыс. тенге**	**3 334,63**	**1 772,60**	-47%
Сырье и материалы	тыс. тенге	1 954,29	997,09	-49%
ГСМ	тыс. тенге	208,86	145,73	-30%
Эл. энергия покупная (собственные нужды)	тыс. тенге	1 171,49	629,77	-46%
Затраты на оплату труда, всего	**тыс. тенге**	**24 705,40**	**23 549,86**	-5%
Заработная плата	тыс. тенге	22 058,44	21 008,03	-5%
Социальные отчисления (соц. налог, соц. страхование)	тыс. тенге	2 207,70	2 102,57	-5%
Обязательное медицинское страхование	тыс. тенге	439,26	439,26	0%
Амортизация	**тыс. тенге**	**12 842,47**	0	-100%
Ремонт, всего	**тыс. тенге**	**2 542,48**	0	-100%
Текущий ремонт оборудования	тыс. тенге	2 542,48	0	-100%
Прочие затраты, всего	**тыс. тенге**	**5 932,27**	**4 716,27**	-20%
Авто услуги	тыс. тенге	3 174,42	2 048,01	-35%
Спецпитание	тыс. тенге	41,21	39,24	-5%
Услуги сторонних организаций (по поверки приборов, метрология)	тыс. тенге	40,91	38,96	-5%
Страхование ГПО	тыс. тенге	116,47	110,93	-5%
Командировочные расходы	тыс. тенге	73,99	70,47	-5%
Услуги по ОТ и ТБ	тыс. тенге	1 378,46	1 312,82	-5%
Материалы на охрану труда и техника безопасности	тыс. тенге	81,27	81,27	0%
Спецодежда	тыс. тенге	230,34	219,37	-5%
Повышение квалификации	тыс. тенге	81,50	81,50	0%
Налоги	**тыс. тенге**	**713,71**	**713,71**	0%
Налог на имущество	тыс. тенге	713,71	713,71	0%
Расходы периода, всего	**тыс. тенге**	**3 742,59**	**3 573,13**	-5%
Заработная плата адм. персонала	тыс. тенге	2 272,06	2 163,87	-5%
Отчисления от оплаты труда	тыс. тенге	228,39	217,51	-5%
Обязательное медицинское страхование	тыс. тенге	45,44	45,44	0%
Командировочные расходы	тыс. тенге	72,41	68,96	-5%
Канцелярские товары и услуги СМИ	тыс. тенге	46,38	44,17	-5%
Повышение квалификации	тыс. тенге	39,07	39,07	0%
Материалы на содержание машин, ГСМ и комп. техники	тыс. тенге	307,94	293,27	-5%
Страхование ГПО	тыс. тенге	10,67	10,67	0%
Услуги охраны объектов	тыс. тенге	294,58	280,55	-5%
Услуги пожарной охраны	тыс. тенге	46,90	44,67	-5%
Услуги сторонних организации	тыс. тенге	102,87	97,97	-5%
Услуги связи	тыс. тенге	127,56	121,49	-5%
Услуги банка	тыс. тенге	59,75	56,90	-5%
Налоги в том числе	**тыс. тенге**	**10,11**	**10,11**	0%
- налог на транспортные средства	тыс. тенге	7,77	7,77	0%
- налог на имущество	тыс. тенге	1,31	1,31	0%
- земельный налог	тыс. тенге	1,04	1,04	0%
Прочие расходы:	**тыс. тенге**	**78,49**	**78,49**	0%
услуги по предоставлению базы Юрист	тыс. тенге	78,49	78,49	0%
Всего затрат	**тыс. тенге**	**53 099,84**	**33 611,86**	-37%
для юридических лиц	**тыс. тенге**	**53 099,84**	**33 611,86**	-37%
Прибыль	тыс. тенге		- 3 181,16	
Всего доходов	тыс. тенге	**53 099,84**	**30 430,71**	-43%
Объемы оказываемых услуг	**тыс.м3**	**57,23**	**32,80**	-43%
для юридических лиц	**тыс.м3**	57,23	32,80	-43%
Нормативные потери	%	15%	2,4%	-84%
	тыс.м3	11,04	0,79	-93%
Тариф (без НДС)	**тенге/м3**	**927,91**	**927,91**	0%
для юридических лиц	**тенге/м3**	**927,91**	**927,91**	0%
Справочное:				
Среднесписочная численность работников, всего	чел.	23,00	23,00	0%
производственного персонала	чел.	21,00	21,00	0%
административного персонала	чел.	2,00	2,00	0%
Среднемесячная заработная плата, всего	тенге	176 307,93	167 912,32	-5%
в том числе:				
производственного персонала	тенге	175 066,94	166 730,42	-5%
административного персонала	тенге	189 338,33	180 322,22	-5%

Отчет исполнения тарифного плана по услугам водоотведенияза 1 полугодие 2025 года.

Наименование показателей	Ед. изм.	Предусмотрено в утвержденной тарифной смете на 1 полугодие 2025г.	Фактически показатели тарифной сметы за 1 полугодие 2025г.	Отклонение
Затраты на производство товаров и предоставление услуг,всего	**тыс. тенге**	**16 634,49**	**12 197,81**	-27%
Материальные затраты, всего	**тыс. тенге**	**886,30**	**844,10**	-5%
Сырье и материалы	тыс. тенге	482,49	459,51	-5%
ГСМ	тыс. тенге	244,01	232,39	-5%
Электр энергия покупная	тыс. тенге	159,80	152,19	-5%
Затраты на оплату труда, всего	**тыс. тенге**	**8 474,20**	**8 474,20**	0%
Заработная плата	тыс. тенге	7 572,31	7 572,31	0%
Социальные отчисления	тыс. тенге	752,22	752,22	0%
Обязательное медицинское страхование	тыс. тенге	149,67	149,67	0%
Амортизация	тыс. тенге	**3 031,08**	**0,00**	**-100%**
Ремонт, всего	**тыс. тенге**	**1 254,51**	**0,00**	-100%
Текущий ремонт	тыс. тенге	1 254,51	0,00	-100%
Прочие затраты, всего	**тыс. тенге**	**2 988,41**	**2 879,52**	-4%
Услуги столовой (молочные талоны)	тыс. тенге	145,39	145,39	0%

Психоэмоциональды денсаулық-жан тыныштығының кепілі

Бүгінгі қарбалас тіршілікте адам тек физикалық тұрғыда емес, жан дүниесімен де шаршайды. Күнделікті күйбең тірлік, жұмыс, қарым-қатынас, уайым мен стресстер адамның психоэмоциональді денсаулығына тікелей әсер етеді. Ал бұл денсаулықтың түрі–бақытты өмір сүрудің басты кепілі екенін көпшілігіміз ескере бермейміз.

Психоэмоциональды денсаулық деген не?

Бұл-адамның ішкі жан дүниесінің тепе-теңдігі, эмоциясын басқара білуі, күйзеліспен күресе алуы және айналасымен жақсы қарым-қатынас орната білуі. Мұндай адам өзін жайлы сезінеді, өзіне сенімді, өмірге позитивпен қарайды.

Неге бұл маңызды?

Егер адамның психоэмоциональды жағдайы жақсы болса:

-Ол дұрыс шешім қабылдай алады;

-Жұмыста да, отбасында да үйлесімді өмір сүреді;

-Денсаулығы мықты болады (стресстің көптеген ауруға себеп болатынын ұмытпайық);

-Балалар мен жақындармен қарым-қатынасы жақсарады.

Психоэмоциональды денсаулықты қалай күтеміз?

1.Сезімді жасырмай, ашық айту

Қуаныш пен ренішті іште сақтамай, шынайы бөлісе білу керек. Бұл–ішкі тазалықтың кілті.

2.Уақтылы демалу

Ұйқы мен тынығу–ми мен жанға демалыс береді. Жұмыс пен міндеттерден басқа, өзіңізге де уақыт бөліңіз.

3.Пайдалы әдеттерді қалыптастыру

Спорт, табиғат аясында серуендеу, кітап оқу, хобби–жанды тыныштандыратын тәсілдердің бірі.

4.Теріс ойлардан арылу

Жағымсыз ойлар мен үрейлерді қайта-қайта ойлау–ішкі күйзеліске апарады. Оның орнына шүкір етіп, жақсы нәрселерге мән беріңіз.

5.Қарым-қатынасты нығайту

Жақсы сөз, жылы қарым-қатынас–жанға дауа. Айналаңыздағы адамдармен ашық, шынайы болыңыз.

Психоэмоциональды денсаулық–көзге көрінбейтін, бірақ өмір сапасын анықтайтын маңызды дүние. Адам өз жанын тыңдай білсе, жүрегі де, өмірі де жеңілдей түседі. Жаның тыныш болса, өмір де жарқын болады!

Өзіңізге қамқор болыңыз – бұл өзіңізге деген ең үлкен сыйлық.

А.СЫРҒАБАЕВА,
Созақ аудандық орталық ауруханасының психолог маманы.

Табиғатты бағалай білейік!

Айналамыздағы орман тоғай, аң-құс қашанда жер ананың сәнін беріп тұрады. Десекте, адамдар тарапынан жіберіліп отырған олқылықтар ашкөздене жер байлығы сексеуілді есепсіз сындыру, аң-құсты атып құрту, өрт тудыру сынды табиғат байлықтарының өртке ораныу адам қолынан жасалып отырған қылмыс демесек лажымыз жоқ. Кенеттен болған өрт табиғат байлықтарына орасан зиян келтіреді. Бұл болашағымызға жасалған қиянат екенін ескере бермейді. Мұның артында экологиялық проблемалардың тұрғаны барлығымызға белгілі. Жер бетіндегі барлық жануарлар дүниесі үшін де адамзат баласы үшін де тіршілік негізі –таза ауа екені баршамызға белгілі. Ол тек өсімдіктер дүниесінен бөлініп шығатын оттегі. Ал табиғаттың өзі берген орман, оттегінің көзі екені де рас. Ендеше аудандымыздағы мол байлық орманды жерлерді сақтап, ондағы өсіп - өніп отырған аңдардың, түрлі шөптесін өсімдіктердің қадір-қасиетіне жету сіз бен біздің борышымыз. Бүкіл аудан тұрғындары қоршаған ортаның экологиялық тазалығына, орманды жерлердің өсіп, өнуіне қарсы қауіпсіздік шараларын сақтасақ, аң-құстарды аялап ұстасақ, табиғатқа бір мезгіл көңіл бөлсек, өзіміздің Жер-Анамыздың алдындағы үлкен парыздың орындалғаны болар еді.

Мағжан БАРЛЫБАЙ,
Созақ орман және жануарлар әлемін қорғау мекемесінің орман күзетші-қорықшысы.

Орманды алқапта өртке абай болайық!

Ауданымызда соңғы жылдары табиғаттың тосын мінездері оқта-текте байқалып қалуда. Өткен айларда найзағай жарқырап тамыз айының бастапқы күндері жауын жауып нөсерлетумен болды. Бүгінгі күнде барлық жерлерде өрт қауіпсіздігіне орай оқу-жаттығу жиындары болып, алдын алу, сақтық шаралары қаралып өтті. Алайда әрбір орман қорықшысы ғана емес әрбір аудан, ауыл тұрғындары өрт қауіпсіздігіне бей-жай қарамай өз қол ұшын беруі керек. Темекі тұқылдарын кез келген жерге тастай салмай жауапкершілікпен өшіріп тастаса, тұтатқан шырпы қалдығының да алаңсыз өшкенін қадағаласа, үлкен өрттің алдын алған болар едік. Сонымен қатар, көпшілік қауым, ауыл тұрғындары қонақтарын ертіп табиғат аясына демалғанда жаққан оттың қалдықтарын өшірмей тастап кету де өртке себеп болады. Өйткені күннің бұзылуы, желдің өршуі өрт тудырады.Табиғатқа шыққанда тамақ, кәуәп пісіріп болған соң қадағалап сумен өшіріп, орнын топырақпен жауып кету өрттің алдын алуға үлкен мүмкіндік беретінін ескерсеңіздер екен. Алдағы уақыттарда да біз орман қызметкерлері ауданымыздың табиғат аясын қорғай отырып адамзат игілігі жолында қарқынды жұмыс атқара береміз.

Дулат ШЕШЕНҚАРАЕВ,
Созақ орман және жануарлар әлемін қорғау мекемесінің аға орманшының көмекшісі.

«Оңтүстік Америкалық қызанақ күйесінің» зияндылығы

Қызанақ күйесі – Отаны Оңтүстік Америка болып табылады. Біздің мемлекетке шекаралас жатқан көрші елдердің барлығында – Ресей, Қытайда, Иранда бұл қызанақ күйесі карантинді зиянкес болып табылады.

Қызанақ күйесі – өте тез дамып өседі. Қоршаған ортаның температурасына қарай қызанақ күйесінің бір өмірлік циклі 24-80 күн аралығында болады. Жабық жылы жай кешендерінде 24-30 күн аралығында болса, ашық жерлерде 30-80 күн аралықтарында болады. Қызанақ күйесінің дамуы температураның төменгі сатысы +9 градус. Ал ауа температурасы +25+30 градус болғанда жылына 10-12 ұрпақ бере алады. Аналық көбелек 250-300 жұмыртқа салады. 4-6 күннен кейін жұмыртқадан дернәсілдер шыға бастайды. Жұлдыз құрттар 10-12 күн өмір сүріп, қуыршақтануға кетеді. Қызанақ күйе көбелегінің жұмыртқасы да, қуыршағы және ересек көбелегі де қыстай береді.

Таралу жолдары: Қызанақ күйесі – Қызанақ күйе көбелегі, жұмыртқасы, қуыршағы және ересек көбелегімен тарала береді. Көшетпен (рассадой), өнімдермен (плодами) және қорап материалдармен таралады. Бұл зиянкес жақын жерге ұшу жолдарымен де таралады.

Күресу шаралары: Ауыспалы егістікті ұстану және өсіру технологиясын сақтау. Феромонды ұстағыштарды қолданып, уақтылы хабарлау. ҚР аумағында рұқсат етілген инсектицидтермен дер кезінде өңдеу.

Ұсыныс:

Жылыжай кешендерінде москиттік сеткаларды орнату; Қызанақ күйесіне арналған ферромондық ұстағыштарды қойю; Залалданған томат жапырақтары мен сабақтарын, өнімдерін жұлып алу және оларды арнайы бір метр теріндікке шұңқырлар қазып полиэтилендік клеенкаларға орап көміп тастау; Жылыжайға кіретін жерлерінде екі есіктер орнату; Профилактикалық шараларды үнемі жүргізіп отыру; Жылыжай кешендерінің сыртқы айналасындағы арамшөптерге келіп түсетін зиянкестерге қарсы химиялық өңдеу жұмыстарын жүргізіп отыру; Жылыжай иелері томат тұқымдарын сатып алған кезінде олардың сертификатының бар жоқтығын талап ету; Сатып алынған тұқымдық материалды міндетті түрде карантиндік зертханаға тексеруден өткізу; Жылыжай кешендерінде қызмет жасап жүрген агрономдарға оңтүстік америкалық қызанақ күйесінің фенологиясын жүргізуге қарсылық жасамау;

Химиялық препараттарды қолданған кезде техрегламент талаптарын сақтау.

Ұсынылатын препараттар: Кораген, к.с. (0,15-0,2 л/га), Авант (0,45 л/га), Матч 050, к.э, (03 л/га), Децис (0,3 л/га).

Р.БУКЕШОВА,
ҚР АШМ АӨК МИК Созақ аудандық аумақтық инспекциясының бас маман- өсімдіктерді қорғау және карантині жөніндегі мемлекеттік инспекторы.

Қоршаған ортаның адам денсаулығына әсер етуі

Дәрігерлер адамдардың әртүрлі аллергиялық аурулары, өкпе деміктпесі, қатерлі ісік ауруларының болуы сол аймақтың экологиялық жағдайымен тығыз байланысты екенін анықтап отыр. Сондықтан да табиғаттың тазалығына қатаң көңіл аударған жөн.

Қоршаған ортаның ластануының алдын алу шаралары:

-Өндірісті бұлық, шаңдық әуе ұшындыларын азайтушы немесе бейтараптандырушы сүзгілер және басқада құрылғылар орнату.

-Көліктер мен технологиялық аспаптарды қозғалтқыштары мен тазалаушы құрылғыларын жетілдіру және оларды мүмкіндігінше зиянсыз түрге көшіру.

-Күнделікті тұрмыстық қалдықтарды арнайы қоқыс жәшіктеріне шығару, шығарылған қоқыстардың тек арнайы қоқыс тастау полигондарына шығарылуын қамтамасыз ету.

-Айналаны мейлінше көгалдандыру, өсімдіктер дүниесінің жетілуіне жағдай жасау, қалалар мен өнеркәсіп орындарын, елді мекендер мен жол бойларын жасыл желекке бөлеу жұмыстарынжүргізу.

Ғалымдардың мәліметтері бойынша барлық қатерлі ісік ауруларының 90%-ы қоршаған ортаның қолайсыз әсеріне байланысты. Соңғы 10 жылда қатерлі ісікпен ауыратындардың үлесі ер кісілерде 15-тен 23%-ға дейін, ал әйелдерде 17-ден 25%-ға дейін артқан.

Табиғи ортаға күн сайын, сағат сайын өнеркәсіптің газ тәріздес, сұйық және қатты қалдықтары түсіп отырады. Осы қалдықтардағы әр түрлі химиялық заттар ауаға, суға және топыраққа түсе отырып, адам организміне де әсер етеді.

Егер адам организміне осындай улы заттар көп мөлшерде әсер етсе қатты уланып есінен танады, тіптен өліп кетуі де мүмкін. Электр станциялары, түрлі-түсті металл өндіретін зауыттар, химиялық және мұнайды қайта өңдейтін кәсіпорындар, атмосфераға адам организміне зиянды улы заттарды ауаға шығарады.

Қарапайым қағидалардың орындалуын бүкіл қоғам болып қамтамасыз етуіміз керек. Әр адам қоршаған ортаның тазалығына көңіл бөлсе, өзіміздің жер анамыздың алдындағы үлкен парыздың орындалғаны болар еді.

Көкжөтел аурушаңдығы туралы не білеміз!

Көкжөтел – бұл "Bordetella pertussis" таяқшасынан туындаған, ұстаманың соңында «реприздермен» және құсумен және қалың тұтқыр қақырықты бөлумен сипатталатын қалшылдатқан жөтелдің ерекше шабуылдарымен сипатталатын жедел респираторлық бактериялық жұқпа.

Көкжөтелдің қоздырғышы ауа тамшыларымен, науқас жөтелгенде, түшкіргенде, сөйлескенде таралады.

Көкжөтел әсіресе өмірдің алғашқы айларындағы балаларға қиын. Біріншіден, балада қарапайым суықтың белгілері пайда болады: мұрынның ағуы, безгек, қалыпты жөтел. Біртебірте жөтел күшейіп, ұстамалы жөтелге айналады. Осы әлсірететін жөтел ұстамалары кезінде мидың қан айналымы бұзылады, оттегі ашығуы, нәтижесінде психиканың бұзылуы және әртүрлі дәрежедегі ақыл-ой кемістігі пайда болады.

Көкжөтел өкпенің қабынуы (пневмония), мидың зақымдануы сияқты асқынулармен қауіпті.

Көкжөтелдің алдын алу

Көкжөтелден қорғаудың жалғыз сенімді және тиімді әдісі–вакцинация. Көкжөтелге қарсы егу 2, 3, 4 және 18 айлық жастағы балаларға көкжөтелге, дифтерияға, сіреспеге, «В» гепатитіне, гемофильді инфекцияға және полиомиелитке қарсы бір мезгілде кешенді вакцинамен жүргізіледі. Бұдан әрі 6 жастағы балалар АбКДС күшейткіш дозасымен егіледі.

Аурудың белгілері пайда болған кезде эпидемиологтар мыналарды ұсынады:

1.уақтылы медициналық көмекке жүгіну, өзін-өзі емдемеу, тек дәрігердің нұсқауы бойынша ем қабылдау;

2.бөлмені жиі желдетіп, дымқыл тазалау жүргізу;

3.жөтелген кезде ауызды жабу, қолды жиі жуу;

4.ата-аналарға науқас балаларды ұйымдасқан ұжымдарға, мектептер мен МДБҰ-ға және т. б. жібермеу ұсынылады.

5.Вакцинация – аурудан қорғаудың жалғыз жолы, балаларыңызды өз уақытында екпе алуын қамтамасыз етіңіздер!

Х.ОСПАНОВ,
Созақ аудандық СЭБ басқармасының басшысы.

Адал жан-Алымжан

Мен Алымжанмен 10 жыл бір сыныпта оқыдым. Ол менің сыныптасым әрі досым. Мектепте өте жақсы оқуымен қатар әмбебап жігіт болатын. Қашықтыққа жүгіру бойынша алдына жан салмайтын. Шахматтан мектептің чемпионы. Ән салғанда жұртты аузына қарататын. Мінеки, сыныптасым осындай сегіз қырлы, бір

сырлы жігіт еді. Мектепті бітірген кезімізде барлығымыз білім қуып үлкен қалаларға оқуға аттандық. Алымжан досым болса, қалып қойды. Себебі, себебі біреу-ақ, әлеуметтік жағдайы көтермеді. Өзінен үлкен ағасы студент, өзімен бір сыныпта оқыған қарындасы Шарапат та оқуға бару керек болды. Қарындасым оқысын, мен кейінрек барармын деп, қалып қойды. Қарап жүргенше, дипломы бір күніме жарап қалар деп, ауылдағы СПТУ-ға құжаттарын тапсырды. Ол жерден 1 курсты бітіртпей әскер қатарына шақырды. Екі жыл әскери борышын өтеп келген соң оқуын жалғастырып, тракторист мамандығын алып шықты. Қаржылық жағдайын түзеп алу үшін кеңшарға механизатор болып жұмысқа орналасты. Содан, техникаға берілгені сонашалық, оқу да естен шықты. Сол аралықта ауылдасы Розхан қызы Айтгүлмен көңіл жарастырып отау құрды. Бірінен соң бірі, 4 перзентті болды. Жоғары білім алу арманын мүлдем ұмытты. Жылдар өтіп, кеңестік одақ тарап, еліміз егеменді болды. Соңынан көпшілік білетін кеңшарлар тарап, тоқырау заманы басталды. Көптеген отбасыны асырап отырған жігіттер жұмыссыз қалды. Сондай қиын-қыстау заманда Алекеңнің жан-жары Айтгүл отбасы тауқыметін мойнына алды. Үйлері базарға жақын болғандықтан үйінде нан жауып базарға шығарып сата бастады. Осылайша бала-шағасының нәпақасын тауып тұрды. Сұраныс үлкен болғандықтан қыстың қатқыл аязында да, жаздың аптап ыстығында да толассыз жұмыс істеді. Осындай климаттық жағдайда тандырдың ыстығымен арпалысқан организм сыр беріп ауыр дертке ұшырады. Мінеки, бірнеше жылдан бері төсек тартып жатыр. Осы аралықта науқас әйелін күткен Алымжан досым тағы бір керемет қырынан танылды. Жасыратыны жоқ, қыздары өзге отбасылық, келіндері үдесінен шыға алмады. Сөйтіп Алымжан барлық ауыртпалықты өзі мойнына алды. Бұл жағдай аздай, соңғы жылдары қолдағы ұлы да бірден науқастанып ауыртпалық екі есе артты. Досым мойымады. Ол: «бұл маған жіберілген Алла тағаланың сынағы, мен бұл сынаққа шыдас беруім керек»-дейді. Алымжан досым бұл сынақтардан мүдірмей өтіп жатыр. Құдайға шүкір, науқастанған баласының беті бері қарады. 1-топтағы әйелін өзі тамақтандырып, өзі тосып, асты-үстін өзі ауыстырады. Не деген шыдамдылық, не деген азаматтық десеңізші.. Жәй науқастанған әйелдерін тастап кетіп жатқан қаншама еркектерді естіп-біліп жүрміз. Алекеңнің бұл іс-әрекеті көпшілікке, әсіресе жас буынға үлгі боларлық деп есептеймін. Бұл, біздің көптеген аға-бауырларымыз назар аудара бермейтін жайттар, дәлірек айтқанда ерінің әйеліне қатысты қарым-қатынасы жөніндегі үлгі боларлық әрекет. Хадистің бір нұсқасында «Сендердің ең жақсыларың әйелдеріңе жақсы қарағандарың» делінген екен. Алекеңнің, қайын-жұртының, бала-шағасының, елінің алдында жүзі жарық. Ол-мұсылман діндегі мүслім еркектің жарқын үлгісі.

Мінеки біздің сыныптасдосымыз осындай адал, айнымас жар! Біз досымызбен мақтанамыз! Жаратқан ием момын пендесіне сабыр-тағат берсін!

Кәмілжан АЙТЫМЕТҰЛЫ,
Созақ ауылы.

2025 жыл-Жұмысшы мамандықтары жылы

Жүрек қалауымен таңдалған жол

Биыл Республика Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың пәрменімен жұмысшы-мамандықтары жылы деп жарияланған болатын. Осы орайда біздің ауданның аумағындағы уран өндіру саласында қажырлы, қарымды, еңбекқор жандар еңбек етеді. Солардың бірі, Таукент кентінің тұрғыны, жеті баланың әкесі, жарасымды жанұя басшысы, адал азамат «Инкай» БК» ЖШС кәсіпорнының ГТА шебері Мұсабеков Бауыржан Аманбекұлы. «Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы АҚ-ы жүйесінде он екі жылдан астам уақыт еңбек етіп келе жатқан маманның кәсіби жолы–адалдық пен табандылықтың жарқын үлгісі.

Бауыржан Аманбекұлы өзінің алғашқы жұмыс күнін әлі күнге дейін ұмытпаған. Үлкен жауапкершілік пен толқу сезімімен Қазатомөнеркәсіптің құрамына кіретін ауқымды компания–«Инкай»-дың бір мүшесі атанған сәтінен бастап ол өз ісіне бар жігері мен пейілін салуда. Алғашқы қадамдарын қарапайым қызметтен бастап, тәжірибе жинақтап, оқып-үйреніп, кейін біліктілігін арттырып, ГТА шебері дәрежесіне дейін көтеріледі. Бүгінде ол – жас мамандар үлгі тұтатын, сенімділік пен кәсібиліктің символына айналған тұлға.

Ол бұл мамандықты кездейсоқ таңдамаған. Өйткені бұл – өндірістің жүрегінде тұрып, процестің қауіпсіздігі мен тиімділігіне тікелей әсер етуге мүмкіндік беретін жауапты сала. Бұл мамандық оған тек тұрақтылық емес, сонымен бірге мағына, даму және мақтаныш сезімін сыйлады.

Жылдар бойы ол өзін талапшыл әрі адал маман ретінде көрсетті. Құрал-жабдықтарды жаңғырту, жаңа нысандарды іске қосу жұмыстары, жас кадрларды үйрету сынды маңызды процестерге белсенді қатысып келеді. Еңбек қауіпсіздігі бойынша енгізген ұсыныстары практикада тиімді қолданылып жатыр. Оның басқаруындағы ауысымда бірде-бір бұзушылық немесе жұмыстың ауытқуы тіркелмеген–бұл тәртіп пен кәсіби шеберліктің, ұжымды басқарудағы жауапкершіліктің нәтижесі. Бауыржан Аманбекұлы корпоративтік өмірге де белсенді қатысады: жыл сайынғы спартакиадалар, марафондар, футбол турнирлерінде топ жарып, жүлделі орындарға ие болып жүр. Бұл жетістіктер оның ішкі тәртібін, жеңіске деген жігері мен топпен жұмыс істей алу қабілетін айқын көрсетеді.

Оның жетістіктері жоғары деңгейде бағаланған ол алғыс хаттар, құрмет грамоталары мен медальдар оның еңбегінің куәсі. Бірақ ол үшін ең үлкен марапат – әріптестерінің сенімі мен құрметі, өз тәжірибесін бөлісу мүмкіндігі.

Бүгінде алдыңғы аға буын ата-ағаларымыздың жолын жалғап, «Қазатомөнеркәсіп» жүйесінде ағасы мен ұлы да еңбек етуде. Бұл–жай ғана жұмыс емес, отбасы дәстүріне айналған қасиетті еңбек жолы.

«Соңғы жылдары жұмысшы мамандықтарға деген көзқарас өзгеріп, қоғам мен басшылық тарапынан үлкен құрмет пен қолдау болып жатыр. Бұл қуантады. Өйткені нақты іс пен елдің экономикасына тірек болатын мамандық – осы», – дейді ол.

Мұсабеков Бауыржан Аманбекұлы сынды мамандар–Қазатомөнеркәсіптің шынайы келбеті. Олар–сенімділік, кәсібилік пен адал еңбектің айғағы.

Мақсат ҚАРҒАБАЙ.

ӘЙЕЛІНЕ ҚОЛ КӨТЕРГЕНДЕР ЖАЗАСЫЗ ҚАЛМАЙДЫ!

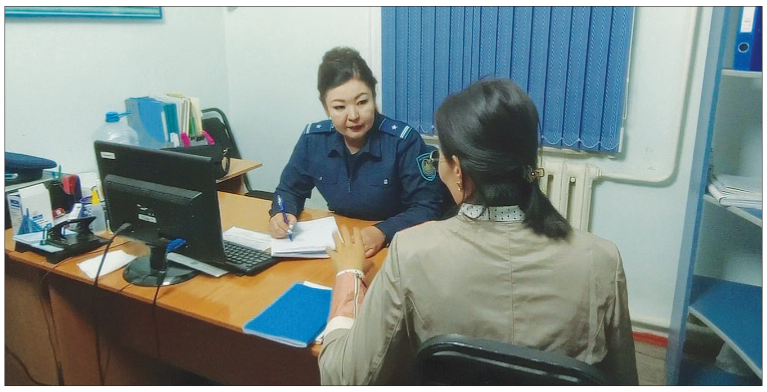

Елімізде отбасы-тұрмыстық зорлық-зомбылық фактілері жылдан-жылға артып келеді. Бұл–тек жеке отбасының ғана емес, бүкіл қоғамның өзекті мәселесі. Осыған байланысты ҚР Ішкі істер министрлігі зорлық-зомбылықтың алдын алу және оған қарсы күресті күшейту мақсатында арнайы мамандар тобын құрды.

Зорлық-зомбылық–қылмыс! Әрбір азамат өзінің және жақындарының қауіпсіздігі үшін заңмен қорғалған.

Егер сіз зорлық-зомбылыққа куә болсаңыз немесе құрбаны болсаңыз:

-Міндетті түрде хабарласыңыз;

-Сіздің құқығыңыз толық қорғалады;

-Барлық тиісті шаралар қабылданып, көмек беріледі.

Созақ аудандық полиция бөлімі Жергілікті полиция қызметі бөлімшесінің Отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылыққа қарсы күрес тобының қызметкерлері әрбір арыз-шағымды назардан тыс қалдырмайды, қажет болған жағдайда жәбірленушілерге құқықтық және психологиялық көмек көрсетеді.

111, 150, немесе 102 (Созақ АПБ)

Зорлық-зомбылыққа жол жоқ! Қоғамның қауіпсіздігі – бәріміздің ортақ міндетіміз!

«Созақ үні»-ақпарат.

Сенімгерлік басқарушы:
"Agro-sozak" ЖШС
Меншік иесі-
"Созақ үні" газеті редакциясы" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
Директор:
Абилпаттаев Ержан Бакытжанович

Бас редактор:
Мақсат Қарғабай
Редакция құрамы:
Аға тілші-
Данияр БЕКОВ
Тілшілер-
Нұрсұлтан ШЕРТАЕВ
Біржан ЖАНДӘУЛЕТОВ
Дизайншы-
Асхан БАҚТЫБАЕВ
Терімші-
Бағила АЯЗБАЕВА
Фототілші-
Құрмаш КЕРІМҚҰЛОВ

Қолжазбалар өңделеді, қайтарылмайды және оларға пікір жазылмайды. Редакция авторлар мақаласы мен жарнама мазмұнына және өздері әкелген суреттің сапасына жауап бермейді. Кей суреттер интернеттен алынады.
Компьютерлік бетпен екі жарым беттен (250 жол) асқан материалдар қабылданбайды.
Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және Коммуникациялар Министрлігі Ақпарат комитетінде 2018 жылдың 6 қаңтар күні Астана қаласында тіркеліп, мерзімді баспасөз басылымын, ақпарат агенттігін және желілік басылымды есепке қою, қайта есепке қою туралы №17391-Г куәлігі берілген.
Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. «Ар-принт» баспаханасында басылды. Шымкент қаласы, Ж.Тәшенов көшесі, №24.
Таралу аумағы: Қазақстан Республикасы

Газет А-3 көлем форматта аптасына 2 рет шығады
Индекс 64450
Редакцияның мекен-жайы: 161000, Шолаққорған ауылы, С.Қожанов көшесі 68, байланыс телефондары 4-15-30 (факс), 4-25-19, 4-28-97
А-ақысы төленген

тапсырыс №
таралымы - 3300 дана
Кезекші редактор:
Н.Шертаев